

Punjabi

ਗਰੜ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣਾ

Healthy Eating For Pregnancy and Breastfeeding

9719Stock

 fraserhealth

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

Pregnancy and Breastfeeding Tips

- ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਾਣਿਆਂ ਸਮੇਤ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਸਨੈਕਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋ।
- ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣੇ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਖਾਣੇ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਹੀ ਖਾਓ।
- ਗਰਭ ਦੀ ਢੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਤਿਆਹੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣੇ ਦੇ 2 ਤੋਂ 3 ਵਾਧੂ ਪਰੋਸੇ ਖਾਓ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਲ $\frac{3}{4}$ ਕੱਪ ਦਹੀਂ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲਾ ਟੋਸਟ ਮੂਗਫਲੀ ਦੇ ਮੱਖਣ ਨਾਲ। ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਲਈ ਸਨੈਕਸ ਦੀ ਲਿਸਟ ਦੇਖੋ (ਪੰਨਾ 2 ਤੋਂ)।
- ਗਰਭ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬੋਡ੍ਹਾ ਬੋਡ੍ਹਾ ਖਾਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਖਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਮਿੱਠੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਣੀ ਪੀਓ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾ ਰਹੇ ਹੋਵੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਾਸਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।।
- ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ, ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਜੂਸ ਦਾ ਗਲਾਸ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖੋ। ਜਦੋਂ ਪਿਆਸ ਲੱਗੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੀਓ।
- ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਂਦੇ ਹੋ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਵਾਲੇ ਮਲਟੀਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਰੋਜ਼ ਲਵੋ।
- ਦਿਨ ਵਿਚ ਕੈਫੀਨ ਦੀ ਸੀਮਾ 300 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ ਰੱਖੋ।
- ਤਮਾਕੂਨੋਸੀ, ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਦਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ। ਚੈਮੋਮਾਈਲ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਚਾਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੱਣੇ ਸੁਆਦ ਵਾਲੇ ਛਿਲਕੇ, ਅਦਰਕ, ਲੈਮਨ ਬਾਮ (lemon balm), ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਸ਼ਿਪ (rosehip) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।
- ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜਾਂ fraserhealth.ca ਤੇ ਜਾ ਕੇ 'breastfeeding' ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ।
- ਨਕਲੀ ਮਿੱਠੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬੋਡ੍ਹੇ ਹੀ ਵਰਤੋਂ।

ਕੈਫੀਨ	
ਵੱਡੀ (375ਮਿ.ਲਿ.) ਕਾਫੀ	260ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਆਮ (250ਮਿ.ਲਿ.) ਕਾਫੀ	150ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਵੱਡੀ (375ਮਿ.ਲਿ.) ਲੇਟੇ	75ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਆਮ (250ਮਿ.ਲਿ.) ਚਾਹ	50ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ

ਪਰਵਾਰਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ – ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਰਵਾਰਕ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਰਸ

ਐਲਰਜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰ ਹੈ?

- ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਝ ਖਾਣੇ ਨਾ ਖਾਣ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਖਾਣੇ ਦੀ ਐਲਰਜੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਜੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਏ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਐਲਰਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ ਚੁੰਪਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੇ ਖਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੁੱਝ ਖਾਣੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ 8-1-1 ਤੇ ਛੋਨ ਕਰ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਨੈਕਸ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ	ਬਰੈਨ ਮਫਿਨ (Bran muffin) ਸੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਫਲ ਜਾਂ ਸਾਦਾ ਦਹੀ: ਟਰੇਲ ਮਿਕਸ (ਸੁੱਕੇ ਫਲ, ਗਿਰੀਆਂ) ਸਮੂਹੀ (ਦੁੱਧ/ਸੋਇਆ ਦੁੱਧ, ਫਲ, ਦਹੀ ਜਾਂ ਟੋਂਡੂ)
----------	---

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀਨੈਟਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਸੰਪੂਰਕ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

- ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੁ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਲਟੀਵਿਟਾਮਿਨ ਲਵੇ - ਖਣਿਜ ਸੰਪੂਰਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 0.4 ਗ੍ਰਾਮ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਅਤੇ 16-20 ਗ੍ਰਾਮ ਲੋਹਾ ਹੋਵੇ।
- ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੁਸੀਂ ਗਰਭਵਤੀ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਬੱਚਾ ਜਣਨ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ 0.4 ਗ੍ਰਾਮ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਵੇ (ਕਿਉਂਕਿ ਅਧੇ ਗਰਭ ਬਿਨਾ ਪਲੈਨ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ)।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਸੰਪੂਰਕ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਉਹ ਖਾਣੇ ਖਾਓ ਜੋ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਫੋਲੇਟ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ ਹਨ।
- ਓਮੇਗਾ 3 ਫੈਟ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਖਾਣੇ ਖਾਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਮਨ, ਟ੍ਰਾਊਟ, ਮੈਕਰਲ, ਹੈਰਿੰਗ, ਸਾਰਡਿਨਜ਼, ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਅਲਸੀ, ਅਖਰੋਟ ਜਾਂ ਓਮੇਗਾ 3 ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਖਾਣੇ।

ਫੋਲੇਟ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ

- ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਏ ਅਨਾਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥ (ਛਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀਰੀਅਲ, ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰੈੱਡ)
- ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਮੱਖਣ, ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦੇ ਬੀਜ
- ਸੋਇਆਬੀਨ, ਦਾਲਾਂ, ਬੇਕ ਕੀਤੇ ਬੀਨਜ਼
- ਗੂੜੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ (ਪਾਲਕ, ਰੋਮੇਨ ਸਲਾਦ ਪੱਤਾ, ਬਰੋਕਲੀ, ਬੋਚ ਚਾਏ)
- ਸੰਤਰੇ, ਸੰਤਰਿਆਂ ਦਾ ਜੂਸ

ਲੋਹੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ

- ਮੀਰ, ਮੁਰਗਾ, ਮੱਛੀ
  - ਟੋਫੂ, ਅੰਡੇ
  - ਸੁਕੀਆਂ ਫਲੀਆਂ, ਮਟਰ, ਦਾਲਾਂ*
  - ਕੱਢੂ ਦੇ ਬੀਜ, ਕਾਜੂ, ਪਾਈਨ ਨਟ, ਹੈਜ਼ਲ ਨਟ*
  - ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਕਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸੀਰੀਅਲ*
  - ਗੂੜੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਤਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ*
- * ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਖਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਵਾਲੇ ਖਾਣਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੱਟੇ ਫਲ, ਟ੍ਰੈਪੀਕਲ ਫਲ, ਅਤੇ ਬੈਲ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਜਾਏ।

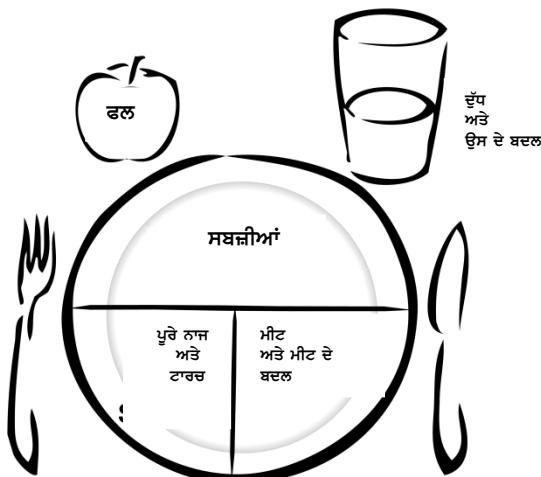
ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀਆਂ ਲਈ

ਤੁਹਾਡੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਲੋਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਲੋਹਾ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਉਤਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਜਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੰਨਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਲੋਹਾ ਜਜਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਫੈਮਲੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ (ਪਰਵਾਰਕ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਨਰਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਪੂਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਲੋਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਭੋਜਨ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣੇ

Healthy Foods for Healthy Eating

ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਅੱਧੀ ਪਲੇਟ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੋ।

Fraser Health

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ

- ਸ਼ੋਭ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ ਚੁਣੋ। ਇਹ ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹਨ। ਨੂੰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- ਹਰ ਰੋਜ਼ 1 ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਅਤੇ 1 ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਜਾਂ ਫਲ ਲਵੋ।
- ਜੁਸ ਪੀਣ ਨਾਲੋਂ ਪੂਰਾ ਫਲ ਖਾਓ।

ਮੀਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲ

- ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਨਜ਼, ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਟੋਫੂ ਖਾਓ।
  - ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਮੱਛੀ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2 ਪਰੋਸੇ ਖਾਓ।
    - ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਪਾਰੇ* ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਚੁਣੋ
ਸੈਮਨ, ਸਾਰਡਿਨ, ਟਾਊਟ, ਚਾਰ, ਹੈਰਿੰਗ ਅਤੇ
ਮੈਕਰਲ ਵਿਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਓਮੇਗਾ 3 ਫੈਟ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਸਕਿਪਜੈਕ, ਯੈਲੋਫਿਨ ਅਤੇ ਟੋਂਗਲ ਟੂਨਾ ਅਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬਣੀ' ਲੇਬਲ ਵਾਲੀ
ਕੋਈ ਵੀ ਟੂਨਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਚੋਣ ਹਨ।
  - ਕੁਝ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖੋ:
▪ ਡੱਬਾਬੰਦ ਐਲਬਾਕੋਰਾ ਟੂਨਾ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ 4 ਪਰੋਸਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ।
▪ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ/ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਟੂਨਾ, ਸ਼ਾਰਕ, ਮਾਰਲਿਨ, ਸਵੇਰਡਫਿਸ਼,
ਐਸਕੋਲਰ ਜਾਂ ਔਰਜ਼ ਰਫੀ ਦੇ 2 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੋਸੇ ਨਹੀਂ।
- *ਮੱਛੀ ਵਿਚ ਪਾਰੇ ਬਾਰੇ ਵਧੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈਲਥਲਿੰਕ ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਫਾਈਲ #68m 'Food Safety: Mercury in Fish' ਪੜ੍ਹੋ।
- ਚਰਬੀ ਰਹਿਤ ਮੀਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲ ਚੁਣੋ ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਮਕ ਅਤੇ ਫੈਟ ਜਾਂ ਨਮਕ ਅਤੇ ਫੈਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣ।
    - ਰੋਸਟਿੰਗ, ਬੇਕਿੰਗ ਜਾਂ ਪੋਚਿੰਗ ਜਿਹੇ ਪਕਾਉਣ/ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੈਟ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ।
    - ਮੀਟ ਤੋਂ ਦਿਸਦੀ ਚਰਬੀ ਕੱਟ ਕੇ ਹਟਾ ਦਿਓ।
    - ਮੁਰਗੇ ਤੋਂ ਚਮੜੀ ਉਤਾਰ ਦਿਓ।
    - ਘੱਟ ਨਮਕ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਮੀਟ ਚੁਣੋ। ਮਸ਼ੀਨੀ ਮੀਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੰਚਿਓਨ ਮੀਟ (luncheon meats), ਸਾਮੇਜ਼ਿਜ਼ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਕ (prepackaged) ਕੀਤੇ ਮੀਟ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 'Food Safety' ਦੇਖੋ।
    - ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ 75 ਗ੍ਰਾਮ (2 1/2 ਔਂਸ) ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖੋ।

ਮੱਛੀ ਦਾ 1 ਪਰੋਸਾ = 75 ਗ੍ਰਾਮ
(2 1/2 ਔਂਸ)

ਅਨਾਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥ

- ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਚੁਣੋ।
- ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ‘ਪੂਰਾ ਅਨਾਜ’ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇਖੋ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਤੱਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਅਨਾਜ ਦੇ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਚੁਣੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਗ੍ਰਾਮ ਰੇਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਰੇਸ਼ਾ ਕਬਜ਼ੀ ਦੀ ਰੋਕ ਬਾਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ

- ਹਰ ਰੋਜ਼ 500 ਮਿ.ਲਿ. (2 ਕੱਪ) ਦੁੱਧ (2% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਫੈਟ ਵਾਲਾ), ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸੋਇਆ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਲਵੋ।
- ਹਰ ਰੋਜ਼ 1000 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ ਕੈਲਸੀਅਮ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ ਦੇ 600 IU ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਰੱਖੋ।
  - ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਦਰੀਂ ਕੈਲਸੀਅਮ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ ਦੇ ਅੱਛੇ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ।
  - ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਲੇਬਲ ਤੇ ਚੈਕ ਕਰੋ ਕਿ ਕੈਲਸੀਅਮ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਖਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਲਸੀਅਮ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਨਹੀਂ ਖਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰੈਨੈਟਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਕੈਲਸੀਅਮ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ।

ਖਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਲਸੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ

ਦੁੱਧ (250 ਮਿ.ਲਿ. ਜਾਂ 1 ਕੱਪ)	300 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਸ਼ਕਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸੋਇਆ ਪੇਜ ਪਦਾਰਥ (250 ਮਿ.ਲਿ. ਜਾਂ 1 ਕੱਪ)	320 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਬਦਾਮ (60 ਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ $\frac{1}{4}$ ਕੱਪ)	93 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਟਾਹਿਨੀ/ਤਿਲਾਂ ਦਾ ਪੇਸਟ (60 ਮਿ.ਲਿ. ਜਾਂ 2 ਵੱਡੇ ਚਮਚ)	130 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੱਤਾ ਗੋਡੀ (Kale) (125 ਮਿ.ਲਿ. ਜਾਂ $\frac{1}{2}$ ਕੱਪ)	95 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਡੱਬਾਬੰਦ ਸੈਮਨ ਹੱਡੀਆਂ ਸਮੇਤ (75 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ)	208 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ
ਕੈਲਸੀਅਮ ਸਿਲਾਇਆ ਟੋਹੂ (175 ਮਿ.ਲਿ. ਜਾਂ $\frac{3}{4}$ ਕੱਪ)	234 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ

ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਲਸੀਅਮ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ ਵਾਲੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ 8-1-1 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਖਾਣੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ, ਖਾਣੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲਿਸਟੇਰੀਆ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਲਿਸਟੇਰੀਓਸਿਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਗਰਭਪਾਤ, ਮਰਿਆ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਨਾ ਖਾਓ ਜਾਂ ਪੀਓ

- ਪੈਸਚੁਰਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਦਾਰਥ
- ਪੈਸਚੁਰਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਜੂਸ
- ਕੱਚੀ ਮੱਛੀ
- ਫਰਿਜ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੀਟ ਦਾ ਕੀਮਾ ਅਤੇ ਮੀਟ ਪੇਸਟ
- ਫਰਿਜ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਧੂਆਂਖੀ ਮੱਛੀ (smoked fish) ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਦਾਰਥ
- ਨਰਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਨਰਮ ਚੀਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੇਟਾ (feta), ਬਰੀ (Brie), ਕੈਮਬਰਟ (Camembert), ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮੀਟ ਅਤੇ ਨੀਲਾ ਚੀਜ਼ (blue-veined cheeses)

ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਗਰਮ (ਜਾਂ 74⁰ ਸੈਂ) ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਓ

- ਹਾਟ ਡਾਗ ਵਾਈਨਰਜ਼ (Hot dog wieners)
- ਪੁੰਗਰੇ ਹੋਏ ਦਾਣੇ (ਮੂੰਗੀ, ਐਲਾਫਲਫਾ (alfalfa) ਵਰੈਗਾ)
- ਬਰੀਕ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕੱਟਿਆ ਮੀਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਲੋਨਾ (bologna), ਰੋਸਟ ਬੀਫ (roast beef), ਮੁਰਗਾ ਜਾਂ ਟਰਕੀ ਦੀ ਛਾਤੀ (turkey breast)

ਖਾਣੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ [HealthLinkBC Files](#) ਤੇ ਜਾਓ ਅਤੇ 'food safety' ਦੇਖੋ ਜਾਂ 8-1-1 ਤੇ ਛੋਨ ਕਰ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ਨਿਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ Common Conditions during Pregnancy

ਇੱਥੋਂ ਕੁਝ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਸੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੋ ਜਾਂ ਜੇ ਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਸੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕੋ।

ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀਆਂ

- ਦਿਨ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤਰਲ ਪੀਂਦੇ ਰਹੋ। ਇਹ ਤਰਲ ਅੱਛੇ ਹਨ: ਪਾਣੀ, 100% ਸੇਬ ਦਾ ਜੂਸ, ਗੈਸ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਜਿੰਜਰ ਏਲ।
- ਦਿਨ ਵਿਚ ਹਰ 1 ਤੋਂ 2 ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾਣਾ ਖਾਓ।
- ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਉਹ ਖਾਓ।
- ਵਿਟਾਮਿਨ ਤਰਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਲਵੋ।
- ਜੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਨੈਟਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਸੰਪੂਰਕ ਲੈਂਦੇ ਰਹੋ।
- ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਫਰਾਈ ਕੀਤਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਧਾ ਜਾਏ।
- ਖਾਣੇ ਦੀ ਮਹਿਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਠੰਢਾ ਖਾਣਾ ਖਾਓ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦਿਓ।
- ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਆਉਣ ਦਿਓ।

ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜੇ:

- ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਖਾਣਾ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦਾ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ 5 ਵਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲਟੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੇ ਭਾਰ ਨਾਲੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰ 5% ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਤੁਸੀਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ 3 ਵਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

- ਹੈਲਬਲਿੰਕ ਬੀ.ਸੀ. ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ
- ਮਦਰਰਿਸਕ ਹੈਲਪਲਾਈਨ (Motherisk Helpline) 1-877-439-2744

ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਲਨ

- ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾਣਾ ਖਾਓ।
- ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਫੈਟ ਵਾਲੇ, ਫਰਾਈ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਖਾਣੇ ਨਾ ਖਾਧੇ ਜਾਣ।
- ਦੋ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੂਬ ਤਰਲ ਪੀਓ ਪਰ ਖਾਣੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।
- ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਮੌਢਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੱਲੇ ਸਿਰੂਹੇ ਰੱਖ ਕੇ ਲੋਟੋ।
- ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਨਾ ਝੁਕੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਧੇ ਲੋਟੋ।
- ਲੱਕ ਦੁਆਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੱਸ ਕੇ ਕਮਰਬੰਦ ਨਾ ਲਗਾਓ।
- ਚਾਵਿੰਗਮ ਚੂਸਣ ਨਾਲ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਠਾ ਰਹਿਤ, ਪੇਪਰਮਿੰਟ ਰਹਿਤ ਚਾਵਿੰਗਮ ਚੁਣੋ (ਜ਼ਿਲੀਟੋਲ xylitol ਵਾਲੀ ਠੀਕ ਹੈ)।

ਕਬਜ਼ੀ

- ਖੂਬ ਪਾਣੀ ਪੀਓ।
  - ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੇਸੋ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਖਾਓ। ਉਦਾਹਰਨ: ਬੇਰੀਜ਼, ਖਜੂਰਾਂ, ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ, ਸੁੱਕੀਆਂ ਅੰਜੀਰਾਂ, ਕੇਲਾ, ਆਲੂ, ਪਰੂਨ, ਕਿਵੀ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਮਟਰ।
  - ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਚੁਣੋ। ਉਦਾਹਰਨ: ਬਰੈਨ ਮਿਛਿਨ, ਬਰੈਨ ਸੀਰੀਅਲ, ਛਾਈਬਰ ਸੀਰੀਅਲ, ਛਾਈਬਰ ਭਰਪੂਰ ਕ੍ਰੈਕਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਸੀਰੀਅਲ।
  - ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁੱਕੇ ਬੀਨਜ਼, ਸੁੱਕੇ ਮਟਰ, ਦਾਲਾਂ, ਗਿਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੀਜ ਚੁਣੋ।
  - ਸਰੀਰਕ ਸਰਗਰਮੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ।
- ਜੇ ਕਬਜ਼ੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰ Healthy Body for a Healthy Baby

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ‘ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ’ ਖਾਣਾ ਖਾਓ ਨਾ ਕਿ ‘ਦੂਣਾ ਖਾਣਾ’ ਖਾਓ।

ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣੇ ਚੁਣੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰ ਆਹਿਸਤਾ ਆਹਿਸਤਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

ਸਰੀਰਕ ਭਾਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਗਰਭ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਦਰਾਜ਼ਾ ਹੈ।

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣਾ ਖਾਓ, ਸਰਗਰਮ ਰਹੋ, ਅਤੇ ਕਾਢੀ ਆਰਾਮ ਕਰੋ।

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

Microsoft ClipArt

ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ
ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣੇ ਲਈ

ਕਿੱਥੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈਏ

Where to Get More Information About Healthy Eating During Pregnancy and Breastfeeding

☎ (ਹੈਲਥਲਿੰਕ ਬੀ.ਸੀ.) ਨੰ 8-1-1 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ
ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

130 ਜੁਬਾਨਾਂ ਵਿਚ
ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਲਈ ਆਪਣੀ
ਬੋਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਦੱਸੋ।
ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦਾ ਫੋਨ ਤੇ
ਆਪ੍ਹਣ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ
ਕਰੋ।

❖ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ Online

- fraserhealth.ca/pregnancy

- HealthLinkBC.ca

'Healthy Eating' ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ 'For Your
Age and Stage' ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਫਿਰ 'Women' ਚੁਣੋ

Scan QR code to
access resources

www.fraserhealth.ca

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ।

Catalogue #252548 (May 2017) Punjabi
To order: patienteduc.fraserhealth.ca